

Toetsingskader verificatieprotocol: Inboekverificatie vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong

1 Inleiding

Het doel van het Kader beoordeling verificatieprotocol inboekverificatie vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong is een uiteenzetting te geven van de vereisten voor de goedkeuring van het verificatieprotocol inboekverificatie vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong (hierna: het verificatieprotocol). In het kader zijn alle eisen uit de Wet milieubeheer (Wm), het Besluit energie vervoer (Besluit) en de Regeling energie vervoer (Regeling) opgenomen. Het kader bevat geen nieuwe eisen ten opzichte van de regelgeving. Op sommige plaatsen is in *cursief* een toelichting opgenomen, om de verwachtingen van de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) ten aanzien van het verificatieprotocol duidelijk te maken.

Als een verificateur inboekverificaties vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong wil uitvoeren, stelt deze een protocol op welke volledig is. Dat wil zeggen dat het protocol invulling geeft aan alle elementen uit dit toetsingskader. Vervolgens dient de inboekverificateur vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong (hierna: de verificateur) het protocol in bij de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa). De NEa gebruikt dit kader voor de beoordeling van het ingediende verificatieprotocol.

Vervolgens voert de Raad voor Accreditatie (RvA) een schema-evaluatie uit om te bepalen of het verificatieprotocol toepasbaar is onder accreditatie. Het is mogelijk dat de RvA schema-evaluatie aanpassing in het verificatieprotocol vraagt. Deze aanpassingen na de beoordeling door de RvA kunnen invloed hebben op de beoordeling door de NEa. Ook andersom kan dit gebeuren. Na het positief afronden van de schema-evaluatie door de RvA dient de NEa een advies in bij de minister van Infrastructuur en Waterstaat. De Minister neemt het besluit om op advies van de NEa een verificatieprotocol goed te keuren. Op basis van goedgekeurd verificatieprotocol vraagt de verificateur een accreditatieaanvraag bij de RvA. De verificateur voert na behalen van accreditatie voor het verificatieprotocol vervolgens de verificatiewerkzaamheden uit en werkt overeenkomstig het goedgekeurde verificatieprotocol.

2 Juridische context

Wettelijke eisen

Eisen aan		
Verificateur	Verificatie	Inboeking

artikel 9.7.4.12 van de Wm	artikel 9.7.4.12 van de Wm	artikel 9.7.1.1, 9.7.4.1, 9.7.4.2, 9.7.4.5, eerste lid, 9.7.4.8, tweede lid, en 9.7.4.10 van de Wm
artikel 22 van het Besluit	artikel 23 van het Besluit	artikel 7 van het Besluit
artikel 17 van de Regeling	artikel 17 en bijlage 8 onderdeel C van de Regeling	artikel 8 en bijlage 1 en 2 van de Regeling

3 Eisen aan het verificatieprotocol

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.0.1 Dat verificaties worden uitgevoerd onder accreditatie tegen ISO/IEC 17020, Type A, werkveld hernieuwbare energie vervoer, onderdeel inboekverificatie vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong;

Bij het ontbreken van een geldige accreditatie mogen verificaties op basis van een geaccepteerde accreditatieaanvraag voor een maximumduur van één kalenderjaar ook worden uitgevoerd.

- 3.0.2 Dat er een redelijke mate van zekerheid wordt gehanteerd ten aanzien van de in de inboekverificatieverklaring verantwoorde inboekingen vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong in het register;

Onder een redelijke mate van zekerheid wordt verstaan: een hoge, maar niet absolute, mate van zekerheid ten aanzien van de vraag of de in de inboekverificatieverklaring verantwoorde inboekingen in het register vrij zijn van materiële onjuistheden;

Met een verificatie op basis van redelijke mate van zekerheid dient het controlerisico tot een aanvaardbaar laag niveau te worden gereduceerd, zodat een positieve vorm van verificatieverklaring mogelijk is.

- 3.0.3 Wanneer afwijkingen materieel zijn, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kwantitatieve en kwalitatieve afwijkingen;

Voor kwantitatieve afwijkingen geldt een materialiteitsgrens van 2%. Voor kwalitatieve afwijkingen geldt dat niet-naleving van een vereiste uit de wet- en regelgeving altijd materieel is.

Aspecten zijn van materieel belang als ze redelijkerwijs van invloed zijn op het aantal en soort (d.w.z. welke sector) ERE's dat het register na inboeking bijschrijft.

De bepaling of een kwalitatieve afwijking van materieel belang is, is een kwestie van professionele oordeelsvorming.

- 3.0.4 Welke informatie wordt vastgelegd ter documentatie van de verificaties en het gevolgde verificatieproces;

Het verificatiedossier laat duidelijk alle relevante verificatiestappen en hun onderlinge samenhang zien, bevat voldoende motivering van de gemaakte keuzes in het kader van

oordeelsvorming, bevat een voldoende gedetailleerde vastlegging van de uitgevoerde verificatiewerkzaamheden, is volledig en overzichtelijk.

- 3.0.5 Dat alle gegevens en documentatie met betrekking tot de verificatie bewaard worden gedurende ten minste vijf jaar na afloop van het kalenderjaar waarin de verificatie is verricht.

De verificateur bewaart van gedurende het verificatieproces verzamelde relevante bewijzen als onderdeel van een volledig en transparant dossier.

De verificateur vergewist zich ervan dat alle partijen en organisaties bij wie gedurende het verificatieproces informatie wordt verzameld deze informatie minimaal vijf jaar bewaren.

3.1 Planning

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.1.1 Welke procedure gevolgd wordt voor de planning van de verificatiewerkzaamheden;
- 3.1.2 Welke informatie verzameld wordt ter voorbereiding van de verificatiewerkzaamheden, en op basis waarvan de verificateur voorafgaand aan de verificatie kennis van de scope neemt;
- 3.1.3 Hoe het risico op materiële afwijkingen beoordeeld wordt met een risicoanalyse en welke risicofactoren hierin beoordeeld worden;

De verificateur is bekend met de administratieve processen van de inboeker en de relevante activiteiten en processen op de opslaglocaties die onder het door de inboeker gehanteerde duurzaamheidssysteem zijn gecertificeerd en beoordeelt als onderdeel van de risicoanalyse ten minste:

- *De resultaten van voorgaande verificaties, indien van toepassing;*
- *Veranderingen ten opzichte van de voorgaande verificatie;*
- *Het risico op:*
 - *ondoeltreffendheid van het beheerssysteem;*
 - *gebrek aan verantwoordelijkheden en bekwaamheidseisen ten aanzien van belangrijke rollen voor gegevensbeheer;*
 - *ondoeltreffendheid van het onderhoud en kalibratie van meetinstrumenten;*
 - *ondoeltreffendheid van het systeem van administratieve organisatie en interne controle;*
 - *ondoeltreffendheid van een correctief en preventief actiesysteem om zwakheden in de gegevens en het systeem te behandelen;*
 - *complexiteit met betrekking tot de verwerking van gegevens door de organisatie;*
 - *onbetrouwbaarheid van eventuele veronderstellingen die zijn gemaakt;*
 - *gebrek aan duidelijkheid van systemen met betrekking tot het verzamelen en verwerking van ruwe gegevens en verdere berekeningen;*
 - *ondoeltreffendheid van het beheerssysteem voor het uitgeven van duurzaamheidsverklaringen;*

- *onduidelijkheid in de status van de certificering volgens een erkend duurzaamheidssysteem.*

Risico's en risicofactoren worden gewogen en/of gekwalificeerd naar hoog, midden en laag. Het resultaat van deze analyse wordt gebruikt om het verificatieplan op te stellen.

Het uitvoeren van de risicoanalyse is een dynamische activiteit die wordt uitgevoerd vóór en tijdens het opstellen van het verificatieplan, gedurende de steekproefname en voordat de verificatieverklaring wordt opgesteld.

- 3.1.4 Hoe op basis van de risicoanalyse wordt bepaald hoe vaak en of bezoeken aan de locatie waar de inboeker zijn boekhouding voert noodzakelijk zijn. Daarnaast wordt gekeken naar de door de inboeker in dat kalenderjaar gebruikte opslaglocaties die onder zijn vrijwillige certificeringssysteem vallen.

De verificateur bezoekt in elk geval de locatie waar de inboeker zijn boekhouding heeft.

De verificateur bezoekt de (door de inboeker in dat kalenderjaar gebruikte) opslaglocaties, die onder het certificaat van het vrijwillige systeem van de inboeker vallen, steekproefsgewijs en wel op basis van een risicoanalyse.

De verificateur controleert of het certificaat van het vrijwillige systeem van de inboeker toereikend is voor alle locaties van de accijnsgoederenplaats, bedoeld in artikel 1a, eerste lid, van de Wet op de accijns waar vanaf de inboeker levert aan de Nederlandse markt voor vervoer.

- 3.1.5 Hoe, op basis van de risicoanalyse, bepaald wordt welke controle-activiteiten uitgevoerd moeten worden en welke gegevens en informatie verzameld en beoordeeld moeten worden om een redelijke mate van zekerheid te bereiken;

Onderdeel hiervan is een beschrijving van (methode van) de berekening van de steekproefgrootte en steekproefselectie op basis van het risicoprofiel.

De verificateur verzamelt ten minste de volgende gegevens en informatie over:

- *de hoeveelheid, soort en energie-inhoud van de vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong die de inboeker heeft ingeboekt;*
- *de hoeveelheid en soorten hernieuwbare energie die de inboeker heeft ingeboekt;*
- *de hoeveelheid en sectoren die de inboeker belevt;*
- *het aantal opslaglocaties waar vanaf de inboeker levert aan de Nederlandse markt voor vervoer;*
- *de hoeveelheid vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong die de inboeker per opslaglocatie levert aan de Nederlandse markt voor vervoer;*
- *of op de opslaglocatie een substantiële wijziging heeft plaatsgevonden ten opzichte van de voorgaande inboekverificatie;*
- *of de inboeker niet-standaardbrandstof zoals bedoeld in bijlage 1 van de regeling in het register heeft ingeboekt;*
- *of de inboeker vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong geleverd onder schorsing van accijns zoals bedoeld in bijlage 1 van de regeling heeft ingeboekt;*

- *of de inboekker eerder vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong heeft ingeboekt;*
- *de bevindingen uit voorgaande inboekverificaties;*
- *de bevindingen uit eventuele inspecties van de emissieautoriteit van de voorgaande drie kalenderjaren.*

De verificateur controleert ten minste:

- *controleert de inboekverificateur de soort geleverde vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong en de hoeveelheid van die brandstof in liters bij 15°C, dan wel in kilogram;*
- *controleert de inboekverificateur of de vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong aan de Nederlandse markt voor vervoer is geleverd als bedoeld in bijlage 1 van deze regeling;*
- *indien de geleverde brandstof een niet-standaardbrandstof als bedoeld in de aanhef van bijlage 1 is: controleert de inboekverificateur of de brandstof in pure vorm of in een mengsel met een fossiele brandstof geleverd is, en in het geval van een mengsel: het bijmengpercentage van de brandstof;*
- *in geval van een vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong die als onderdeel van een mengsel met een fossiele brandstof geleverd wordt: controleert de inboekverificateur of de inboekker de aan de Nederlandse markt voor vervoer geleverde hoeveelheid vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong kan aantonen overeenkomstig bijlage 2, deel B, van de regeling;*
- *controleert de inboekverificateur of de inboekker de kenmerken van het bewijs van hernieuwbaarheid juist heeft overgenomen;*
- *controleert de inboekverificateur of de inboekker kenmerken van hernieuwbaarheid ter grootte van de ingezette vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong heeft afgeboekt van de massabalans van hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong;*
- *beoordeelt de inboekverificateur de administratieve organisatie en de interne beheersing- en controleprocessen;*
- *voert de inboekverificateur gesprekken met de werknemers die bij de inboeking van de vloeibare biobrandstof van niet-biologische oorsprong betrokken zijn.*

3.1.6 Welke onderdelen deel uitmaken van het verificatieplan.

Het verificatieplan dient als blauwdruk voor het uitvoeren van de verificatiewerkzaamheden. In het verificatieplan staat tenminste:

- *de scope van de inboekverificatie vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong;*
- *de gegevens van de opdrachtgever;*
- *de naam/namen van het personeel dat de verificatiewerkzaamheden uitvoert;*
- *de mate van zekerheid;*
- *de materialiteitsgrens;*
- *de relevante artikelen uit wet- en regelgeving waartegen geverifieerd wordt;*
- *de bevindingen uit de voorbereidingen, waaronder geconstateerde tekortkomingen en resultaten van de risicoanalyse;*

- *het verificatieprogramma zoals bepaald op basis van onderdelen 3.1.1 tot en met 3.1.5, waaronder de controle-activiteiten, te verifiëren bewijsmateriaal, te interviewen medewerkers en de te bezoeken locatie(s);*
- *de planning van de verificatiewerkzaamheden.*

De verificateur deelt het verificatieplan met de opdrachtgever. Op basis hiervan kan de opdrachtgever zich voorbereiden op de verificatiewerkzaamheden.

3.2 Uitvoering

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.2.1 Welke procedure gevolgd wordt voor de uitvoering van de verificatiewerkzaamheden;
- 3.2.2 Hoe de verificatiewerkzaamheden gedocumenteerd worden;
- 3.2.3 Dat de verificatiewerkzaamheden overeenkomstig het opgestelde verificatieplan uitgevoerd worden;

Bij aanvang van en tijdens de verificatiewerkzaamheden gaat de verificateur na of er geen relevante veranderingen zijn in beheersaspecten, bepalingsmethoden en berekeningen sinds de voorbereiding en planning, omdat deze van invloed kunnen zijn op de eerder uitgevoerde risicoanalyse en het verificatieplan. Veranderingen in het verificatieplan moeten worden gedocumenteerd en verantwoord.

3.3 Afronding

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.3.1 Welke procedure gevolgd wordt voor het afronden van de verificatiewerkzaamheden en de uitgifte van de inboekverificatieverklaring vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong;

Met betrekking tot de uitgifte van de inboekverificatieverklaring vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong dient iedere inboekverificatieverklaring een unieke code te hebben.

Met betrekking tot de hoeveelheid vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong, heeft de inboekverificatieverklaring betrekking op:

- *de hoeveelheid vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong die de inboeker in het desbetreffende kalenderjaar aan de Nederlandse markt heeft geleverd;*
- *de hoeveelheid vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong die de inboeker heeft ingeboekt.*

De inboekverificatieverklaring vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong wordt afgegeven aan de inboeker vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong.

De verificateur geeft geen verificatieverklaring af indien niet voldaan is aan de eisen.

- 3.3.2 Hoe de resultaten van de verificatiewerkzaamheden gedocumenteerd worden;

De verificateur rapporteert de resultaten van de verificatiewerkzaamheden, inclusief geconstateerde tekortkomingen, zo spoedig mogelijk na afronding van het onderzoek schriftelijk aan de opdrachtgever.

In het rapport is vastgelegd welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en tot welke conclusies de werkzaamheden hebben geleid. De uitgevoerde werkzaamheden dienen aan te sluiten bij in het verificatieplan en verificatieprogramma opgenomen werkzaamheden. Het rapport dient informatie te bevatten, waarmee de conclusies omtrent de geïdentificeerde risico's en aangetroffen fouten en/of omissies kunnen worden onderbouwd, en bevat in dat kader ten minste de reden voor iedere wijziging ten opzichte van de oorspronkelijke risicoanalyse en de risico's; wijzigingen in het verificatieplan en het verificatieprogramma en de reden daarvan; de algehele conclusie bij de beoordeling van aangetroffen fouten en/of omissies, en de overweging of deze fouten en/of omissies al dan niet materieel zijn; de conclusie ten aanzien van de verificatieaanpak en de op grond van het verzamelde bewijsmateriaal verkregen deugdelijke grondslag voor de formulering van conclusies (toereikendheid).

- 3.3.3 Hoe tekortkomingen (materiële en niet-materiële afwijkingen) vastgesteld, vastgelegd en afgehandeld worden;

De verificateur dient alle tekortkomingen tijdig te communiceren aan de opdrachtgever. Indien nodig kan de verificateur het controlerisico terugbrengen door het uitvoeren van aanvullende controlewerkzaamheden.

- 3.3.4 Welke onderdelen deel uitmaken van de inboekverificatieverklaring vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong;

De inboekverificatieverklaring vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong vermeldt naast de onderdelen uit ISO/IEC 17020 het volgende:

- de gegevens van de inboeker met inbegrip van zijn rekeningnummer in het register;
- een beschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden (met inbegrip van de bezochte opslaglocaties);
- de hoeveelheid ingeboekte vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong, opgedeeld per soort vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong;
- de energie-inhoud van de vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong overeenkomstig artikel 2 van de regeling, opgedeeld per soort vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong;
- dat de inboekverificateur een redelijke mate van zekerheid heeft verkregen dat de hoeveelheid ingeboekte vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong in het register geen materiële afwijkingen bevat;
- dat de inboeker een redelijke mate van zekerheid heeft verkregen dat de inboeker de kenmerken van het bewijs van hernieuwbaarheid juist heeft overgenomen;
- een totaaloordeel waaruit blijkt dat de inboekverificateur met een redelijke mate van zekerheid de juistheid van de data en informatie over de soort en hoeveelheid ingeboekte vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong kan vaststellen;

- een verklaring van de verificateur dat hij voldoende en geschikte controle-informatie heeft gekregen om tot zijn oordeel te komen.

De verificateur beheert de inboekverificatieverklaring vloeibare hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong in het register, bedoeld in artikel 9.7.5.1 van de wet.

- 3.3.5 Welke procedure gevolgd wordt voor het melden van vermoedens van fraude aan de Nederlandse emissieautoriteit.

Als er bij de verificatie informatie verkregen wordt die de verificateur doet vermoeden dat er sprake is van opzettelijke onjuist- of onvolkomenheden of niet-naleving van wet- en regelgeving, dient de verificatie-instelling dit te melden bij de NEa.